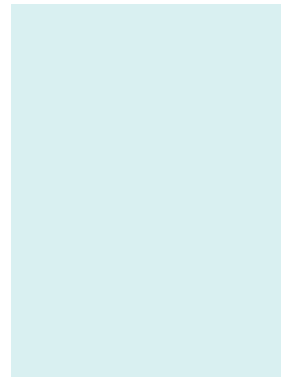

Sammanställning av Göteborgsregionens resultat i Öppna jämförelser

Stöd till
brottsoffer 2013

Sara Davidsson

Innehåll

Sammanfattning	4
Inledning	5
Syfte	5
Genomförande och disposition	6
Datakällor i Öppna jämförelser	7
Resultat för stöd till brottsoffer	8
Helhetssyn och samordning.....	8
Självbestämmande och integritet.....	12
Trygghet och säkerhet	13
Kunskapsbaserad verksamhet	15
Tillgänglighet	19
Andel uppfyllda indikatorer	24
Källor	25

Sammanfattning

Den här rapporten är en regional sammanställning över GR-kommunernas resultat i Öppna jämförelser av *stöd till brottsoffer 2013*. Sammanställningen syftar till att underlätta användandet av Öppna jämförelser i kommunalt analysarbete i GR-kommunerna.

Öppna jämförelser av *stöd till brottsoffer* fokuserar på stöd till kvinnor som utsatts för våld i nära relationer och barn som bevittnat våld av eller mot närstående vuxen. Årets Öppna jämförelser är den andra jämförelsen av kommunernas stöd till brottsoffer som Socialstyrelsen publicerar och den första regionala sammanställningen som GR publicerar. Jämförelserna undersöker kommunernas förutsättningar för god kvalitet i verksamheten samt vilka insatser som kommunerna erbjuder

Här är några av resultaten från sammanställningen:

- I GR har 62 procent av kommunernas/stadsdelarnas område våld i nära relationer överenskommer om hur samverkan i enskilda ärenden ska ske med polismyndighet. Av Sveriges kommuner/stadsdelar har 44 procent överenskommer om samverkan med polis.
- Överenskommer med ungdomsmottagning om samverkan i enskilda ärenden har cirka hälften av kommunerna/stadsdelarna i GR och 24 procent nationellt.
- Undersökningar av den enskildes uppfattning om verksamheten, där resultaten har använts för verksamhetsutveckling, har 5 av 21 (24 procent) GR-kommuner/stadsdelar gjort. Motsvarande andel på nationell nivå är 17 procent.
- Samtliga kommuner/stadsdelar i GR och 94 procent av landets kommuner/stadsdelar kunde under 2012 erbjuda skyddat boende till kvinnor som utsatts för våld av närstående. Skyddat boende som är bemannat dygnet runt kunde 6 GR-kommuner/stadsdelar (30 procent) och 22 procent av kommunerna/stadsdelarna i landet erbjuda.
- 18 av 20 (90 procent) GR-kommuner/stadsdelar som har besvarat enkäten kan erbjuda skyddat boende till kvinnor i aktivt missbruk. I landet är det drygt varannan kommun (53 procent) som kan erbjuda detta.
- En rutin för hur personalen ska agera vid kännedom om våldsutsatthet har cirka 70 procent av kommunerna/stadsdelarna i Sverige och i GR. ●

Inledning

Öppna jämförelser är indikatorbaserade jämförelser som ska visa på kvalitet, resultat och kostnader i offentligt finansierade verksamheter. Jämförelserna syftar till att skapa insyn och öppenhet och också utgöra underlag till uppföljning, utveckling och analys. Jämförelserna är ett regeringsuppdrag till Socialstyrelsen att i samverkan med SKL och i samråd med Vårdföretagarna och Famna¹ ta fram Öppna jämförelser. Öppna jämförelser görs inom flera områden såsom socialtjänst, hälso- och sjukvård, folkhälsa och skola.

För att underlätta användningen av Öppna jämförelser i Göteborgsregionens kommuner sammanställer Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) kommunernas resultat inom flera av socialtjänstens områden under 2013. Denna rapport är en sammanställning av de indikatorer som undersöker hur kommuner jobbar med *stöd till brottsoffer*.

Mycket av analysarbetet av Öppna jämförelser behöver ske på lokal nivå eftersom det kräver kunskap om den egna verksamheten. Denna rapport vill bidra med en lättöverskådlig och tillgänglig bild av GR-kommunernas resultat i Öppna jämförelser på regional nivå. Sammanställningen är den första i sitt slag inom området *stöd till brottsoffer* och ska därmed ses som en utgångspunkt för hur resultaten från Öppna jämförelser kan användas inom GR-samarbetet. Sammanställningen kan vidare ses som ett tillskott till det kommunala analysarbetet och bör användas tillsammans med andra rapporter (se SKL:s analyshandbok för tips på hur resultaten från Öppna jämförelser kan användas på lokal nivå).

Syfte

Denna rapport syftar till att underlätta användandet av Öppna jämförelser i GR-kommunernas analysarbete. Genom att sammanställa GR-kommunernas resultat är avsikten att göra resultaten lättillgängliga. På så sätt underlättas också jämförelser med närliggande kommuner och rapporten kan därmed bidra till ett utbyte och lärande mellan kommunerna i regionen.

1. Vårdföretagarna är en arbetsgivar- och branschorganisation för vårdgivare i privat regi. Famna är riksorganisationen för vård och social omsorg utan vinstsyfte.

Genomförande och disposition

Öppna jämförelser av *stöd till brottsoffer* är avgränsat till att främst fokusera på stöd till kvinnor som utsatts för våld i nära relationer och barn som bevittnat våld av eller mot närstående vuxen. Årets Öppna jämförelser är den andra jämförelsen av kommunernas stöd till brottsoffer som Socialstyrelsen publicerar. Jämförelsen består av 52 indikatorer som undersöker kommunernas förutsättningar för god kvalitet i verksamheten samt vilka insatser som erbjuds.

Indikatorerna inom *stöd till brottsoffer* utgörs av struktur- och processindikatorer. En strukturindikator undersöker förutsättningarna för verksamheten medan en processindikator visar på genomförda handlingar. Inom andra områden innehåller Öppna jämförelser även resultatindikatorer vilka visar på resultat och effekter ur brukarens perspektiv. Indikatorerna inom *stöd till brottsoffer* visar därmed på *förutsättningar* för kvalitet och inte på kvaliteten i sig. Indikatorerna ger inte någon heltäckande bild av förutsättningar för kvalitet utan visar på vissa delar av verksamheten.²

Ett problem med undersökningen som Socialstyrelsen påpekar är problematiken kring självrapportrade uppgifter eftersom uppgifterna dels kan uppfattas på olika sätt av respondenterna, dels kanske inte finns tillgängliga. Resultaten i Öppna jämförelser behöver därmed inte visa på faktiska förhållanden i kommunerna.³

De flesta indikatorer som rör *stöd till brottsoffer* är utformade med ja eller nej som svarsalternativ. I den nationella sammanställningen av Öppna jämförelser presenteras jämförelserna tillsammans med färgmarkeringar i grönt eller rött, där grönt visar att indikatorn är uppfylld och rött visar att den inte är det. Dessa färgmarkeringar återges i denna sammanställning. En grå ruta visar att svar inte var aktuellt på frågan. En tom ruta symboliserar bortfall, det vill säga att svar inte har lämnats från kommunen/stadsdelen.

Till varje indikator redovisas hur stor andel av kommunerna och stadsdelarna i Sverige och i GR som har svarat ja på indikatorn. För vissa frågor finns, förutom svarsalternativen ja och nej, även andra svarsalternativ. Dessa svarsalternativ ingår i andelen ja-svar om de är markerade med grönt. Medelvärdena för andelen positiva svar som redovisas i tabellerna för landet och regionen, utgår från de svar som inkommit. Om de kommuner/stadsdelar som inte besvarat enkäten avviker från de som har svarat så är dessa andelar missvisande. För att inte få för stort fel är inget medelvärde redovisat i de fall svarsbortfallet överstiger 20 procent, varken i denna rapport eller i den nationella rapporten.⁴

Medelvärdet för GR baseras på både kommuner och stadsdelar i GR. Därmed väger en stadsdels andel lika tungt som andelen för en kommun. Att det finns 10 stadsdelar och 12 kommuner (Göteborg borträknat) gör att resultaten för Göteborg slår igenom mer än om Göteborg räknats som en av 13 kommuner istället för som nu, 10 stadsdelar av totalt 22 undersökningsenheter.

Öppna jämförelser är under utveckling fram till och med år 2014. Indikatorerna har utvecklats och förändrats under de senaste åren varför jämförelser mellan åren inte kan göras. I denna rapport redovisas således bara resultatet för 2013. På sikt är dock målsättningen att det ska finnas indikatorer som är jämförbara över tid.

2. Socialstyrelsen, 2013, s. 10.

3. Socialstyrelsen, 2013, s. 14.

4. Socialstyrelsen, 2013, s. 14.

Rapportens resultat baseras på Socialstyrelsens *Öppna jämförelser av stöd till brottsoffer 2013*. Beskrivningen och referenserna till indikatorerna är hämtade från *Öppna jämförelser av stöd till brottsoffer 2013 – metod och resultat*.

Datakällor i Öppna jämförelser

Uppgifterna i Öppna jämförelser av *stöd till brottsoffer* är främst baserade på en webbenkät om kommunens arbete med *stöd till brottsoffer*. Enkäten skickades till Sveriges samtliga kommuner och stadsdelar, totalt 321 stycken. Av dessa 321 var det 24 kommuner och två stadsdelar som inte besvarade enkäten vilket ger en svarsfrekvens på 92 procent. Enkäten skickades ut under januari–februari 2013 och var ställd till socialchef eller motsvarande.

Övriga källor är uppgifter från Öppna jämförelser av den sociala barn- och ungdomsvården, missbruks- och beroendevård och stöd till personer med funktionsnedsättning. Uppgifter är också hämtade från Socialstyrelsens förteckning över ordinarie BBIC-licens (Barns behov i centrum). ●

Resultat för stöd till brottsoffer

Helhetssyn och samordning

Det första område som presenteras är helhetssyn och samordning. Området utgörs av indikatorer som undersöker intern samordning och extern samverkan. Med helhetssyn menas den enskildes samlade livssituation. Behov av tjänster från olika verksamheter ställer krav på att dessa verksamheter är samordnade.

Nedan följer en definition av några begrepp som förekommer inom området:

Enskilda ärenden avser kvinnor som utsatts för våld av närstående och deras eventuella barn som har bevittnat våld av eller mot närstående vuxen.

På ledningsnivå avser den nivå som har mandat att besluta om rutiner.

Samordning avser koordination av resurser och arbete för att skapa högre kvalitet och ökad effektivitet.

Samverkan ses som ett övergripande, gemensamt handlande i ett visst syfte och kan handla om akuta, tidiga eller långsiktiga insatser.

Intern samordning

Inom *intern samordning* undersöks om kommunen har rutiner för samordning i enskilda ärenden mellan socialtjänstens område våld i nära relationer och verksamheterna barn och unga, stöd till personer med funktionsnedsättning enligt LSS och missbruks- och beroendevård. Rutinerna ska vara skriftliga, beslutade på ledningsnivå och uppföljda det senaste året. Alternativt är verksamheterna integrerade, vilket kan vara fallet om samma handläggare ansvarar för flera områden som berör den enskilde. Indikatorerna baseras på kommunenkäten inom respektive område, alltså Öppna jämförelser av barn och unga, stöd till personer med funktionsnedsättning enligt LSS och missbruks- och beroendevård.

Aktuella rutiner för samordning med:	Barn och unga	Stöd enligt LSS	Missbruk och beroende
Ale	Nej	Nej	Nej
Alingsås	Ja	Ja	Nej
Härryda	Ja	Ja	Ja
Kungsbacka	Ja	Nej	Ja
Kungälv		Nej	Nej
Lerum	Ja	Integrerat	Integrerat
Lilla Edet	Ja	Integrerat	Integrerat
Mölndal	Nej	Nej	Nej
Partille	Ja	Ja	Ja
Stenungsund	Ja	Ja	Ja
Tjörn	Ja	Ja	Ja
Öckerö	Ja	Integrerat	Ja
Göteborg, Angered	Nej	Nej	Ja
Göteborg, Askim-Frölunda-Högsbo	Nej	Ja	Ja
Göteborg, Centrum	Nej	Nej	Nej
Göteborg, Lundby	Nej		Ja
Göteborg, Majorna-Linné	Nej	Nej	Ja
Göteborg, Norra Hisingen	Ja	Nej	Nej
Göteborg, Västra Göteborg	Nej	Nej	Nej
Göteborg, Västra Hisingen	Ja	Ja	Nej
Göteborg, Örgryte-Härlanda	Nej	Ja	Ja
Göteborg, Östra Göteborg	Ja	Nej	Ja
GR	57%	52%	64%
Sverige	68%	45%	67%

För en del kommuner är området våld i nära relationer integrerat med andra områden. Fler kommuner/stadsdelar, både i GR och nationellt, har rutiner för samordning med verksamheterna barn och unga och missbruk och beroende än med stöd enligt LSS.

Extern samverkan

Extern samverkan innebär att kommunen/stadsdelen den 21 januari 2013 på ledningsnivå har beslutade överenskommelser om hur samverkan i enskilda ärenden ska ske med aktörerna i tabellen. Överenskommelsen ska vara av avtalslikande karaktär, beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur samverkan ska ske och ange ansvarsfördelning med eller utan ekonomiska åtaganden. Uppgifterna baseras på kommunenkäten för stöd till brottsoffer.

Den verksamhet som flest kommuner/stadsdelar har överenskommelser med (i GR och nationellt) är polisen. Lägst andel överenskommelser har gjorts med verksamheten vuxenpsykiatri. För alla verksamheter är det en högre andel kommuner/stadsdelar i GR än nationellt som har överenskommelser med undersökta aktörer.

Överenskommelse för extern samverkan med:	Polis	Vuxenpsykiatri	Ungdomsmottagning	Övrig hälso- och sjukvård
Ale	Nej	Nej	Nej	Nej
Alingsås	Ja	Ja	Nej	Ja
Härryda	Nej	Nej	Nej	Nej
Kungsbacka	Ja	Nej	Nej	Nej
Kungälv				
Lerum	Nej	Nej	Nej	Nej
Lilla Edet	Ja	Ja	Nej	Ja
Mölndal	Nej	Nej	Nej	Nej
Partille	Ja	Nej	Ja	Ja
Stenungsund	Ja	Nej	Ja	Ja
Tjörn	Ja	Nej	Ja	Ja
Öckerö	Nej	Nej	Nej	Nej
Göteborg, Angered	Ja	Ja	Ja	Nej
Göteborg, Askim-Frölunda-Högsbo	Ja	Nej	Nej	Ja
Göteborg, Centrum	Ja	Ja	Ja	Ja
Göteborg, Lundby	Ja	Nej	Ja	Ja
Göteborg, Majorna-Linné	Ja	Ja	Ja	Ja
Göteborg, Norra Hisingen	Nej	Nej	Ja	Nej
Göteborg, Västra Göteborg	Nej	Nej	Ja	Nej
Göteborg, Västra Hisingen	Ja	Nej	Ja	Ja
Göteborg, Örgryte-Härlanda	Nej	Nej	Nej	Nej
Göteborg, Östra Göteborg	Ja	Nej	Ja	Ja
GR	62%	24%	52%	52%
Sverige	44%	22%	24%	36%

Inom *extern samverkan* undersöks också om kommunen/stadsdelen har följt upp överenskommelsen om extern samverkan under perioden 21 januari 2011–21 januari 2013. Uppföljning innebär att berörda aktörer tillsammans och systematiskt har kontrollerat att rutinerna för extern samverkan används och fungerar som avsett. Svartalernativet *ny* innebär att överenskommelsen är upprättad efter den 21 januari 2012.

Eftersom flera kommuner/stadsdelar inte hade överenskommelser med de efterfrågade aktörerna var överenskommelserna inte heller aktuella att följa upp, vilket visas med en grå ruta. Få svar gör dessutom att något medelvärde för GR inte tagits fram. Nationellt har runt 50 procent av kommunerna/stadsdelarna som haft rutiner även följt upp dessa.

Uppföljda överenskommelser med:	Polis	Vuxen-psykiatri	Ungdoms-mottagning	Övrig hälso- och sjukvård
Ale				
Alingsås	Ny	Nej		Nej
Härryda				
Kungsbacka	Nej			
Kungälv				
Lerum				
Lilla Edet	Nej	Ja		Ja
Mölnadal				
Partille	Ja		Ja	Ja
Stenungsund	Ny		Ja	Ja
Tjörn	Ja		Ja	Ja
Öckerö				
Göteborg, Angered	Ja	Nej	Ny	
Göteborg, Askim-Frölunda-Högsbo	Ja			Ja
Göteborg, Centrum	Ja	Ny	Ja	Ja
Göteborg, Lundby	Ja		Ja	Ja
Göteborg, Majorna-Linné	Ja	Ny	Ja	Ja
Göteborg, Norra Hisingen			Ja	
Göteborg, Västra Göteborg			Nej	
Göteborg, Västra Hisingen	Ja		Ja	Ja
Göteborg, Örgryte-Härlanda				
Göteborg, Östra Göteborg	Ja		Ja	Ja
GR	-	-	-	-
Sverige	57%	56%	49%	58%

Självbestämmande och integritet

Området *självbestämmande och integritet* utgörs av att den enskilde är delaktig, har inflytande och ges möjlighet till egna val.

Självbestämmande och integritet undersöks genom att fråga om kommunen/stadsdelen har gjort undersökningar av den enskildes uppfattning av verksamheten och använt resultaten till verksamhetsutveckling. Undersökningen ska ha genomförts mellan 21 januari 2011 och 21 januari 2013 och kan utgöras av enkäter, strukturerade intervjuer eller brukarundersökningar. Klagomålshantering eller uppföljning av genomförandeplan och individuell plan avses inte.

Av 21 kommuner/stadsdelar i GR som besvarat enkäten har 5 (24 procent) svarat att de har genomfört undersökningar av enskildas uppfattning om verksamheten och använt resultaten i verksamhetsutveckling. Motsvarande andel på nationell nivå är 17 procent.

Använt enskildas uppfattning för verksamhetsutveckling	
Ale	Nej
Alingsås	Nej
Härryda	Nej
Kungsbacka	Ja
Kungälv	
Lerum	Ja
Lilla Edet	Nej
Mölnadal	Nej
Partille	Ja
Stenungsund	Nej
Tjörn	Nej
Öckerö	Nej
Göteborg, Angered	Nej
Göteborg, Askim-Frölunda-Högsbo	Nej
Göteborg, Centrum	Nej
Göteborg, Lundby	Nej
Göteborg, Majorna-Linné	Nej
Göteborg, Norra Hisingen	Ja
Göteborg, Västra Göteborg	Nej
Göteborg, Västra Hisingen	Ja
Göteborg, Örgryte-Härlanda	Nej
Göteborg, Östra Göteborg	Nej
GR	24%
Sverige	17%

Trygghet och säkerhet

Trygghet och säkerhet handlar om att det ska finnas insyn och förutsägbarhet i de tjänster som socialtjänsten tillhandahåller. Resultaten för indikatorerna inom området presenteras i tabellen på nästa sida.

Indikatorer inom trygghet och säkerhet

Rutin för personalens agerande vid kännedom om våldsutsatthet. Rutinen ska vara skriftlig, beslutad på ledningsnivå och tala om hur socialtjänstens personal ska agera för att ge stöd och hjälp åt en kvinna som är utsatt för våld av en närstående. 15 av 21 GR-kommuner/stadsdelar (71 procent) har svarat att rutiner finns, vilket också 73 procent av Sveriges kommuner/stadsdelar har svarat.

Rutinerna omfattar hela eller delar av socialtjänstens personal. Rutinerna är därmed övergripande för socialtjänsten och omfattar all personal. Denna indikator har inte varit aktuell för vissa kommuner/stadsdelar, då de inte har de efterfrågade rutinerna. Detta visas med en grå ruta.

Av de 15 GR-kommuner/stadsdelar som har rutiner för personalens agerande vid kännedom om våldsutsatthet omfattar rutinerna all personal inom socialtjänsten i 7 av kommunerna/stadsdelarna.

Följande indikator, *rutiner för personalens agerande vid indikationer på våldsutsatthet*, är uppfylld om kommunen/stadsdelen har aktuella, skriftliga och på ledningsnivå beslutade rutiner för hur socialtjänstens personal ska agera vid indikation på att en kvinna är utsatt för våld av en närstående. Dessa rutiner har 10 av 21 (48 procent) kommuner/stadsdelar i GR och 61 procent av landets kommuner/stadsdelar.

Rutinerna omfattar hela eller delar av socialtjänstens personal. Rutinerna är därmed övergripande för socialtjänsten och omfattar all personal. Av de 10 kommuner/stadsdelar i GR som hade rutiner för personalens agerande vid indikation på våldsutsatthet har 6 svarat att rutinerna omfattar hela socialtjänstens personal.

Rutiner för handläggning av ansökan innebär att kommunen/stadsdelen har aktuella, skriftliga och på ledningsnivå beslutade rutiner för hur en ansökan från en våldsutsatt kvinna ska handläggas. Dessa rutiner har 14 av 21 (67 procent) GR-kommuner/stadsdelar som besvarat enkäten. Nationellt är motsvarande andel 65 procent.

Den sista indikatorn inom området undersöker huruvida kommunen/stadsdelen har *ordinarie BBIC-licens* den 6 maj 2013. 18 kommuner/stadsdelar i GR har ordinarie BBIC-licens vilket motsvarar 82 procent. Liknande andel återfinns nationellt, där 81 procent av landets kommuner/stadsdelar har ordinarie BBIC-licens. Uppgifterna baseras på Socialstyrelsens register över ordinarie BBIC-licens.

	Rutiner för personalens agerande vid kännedom om våldsutsatthet	Rutinerna omfattar hela eller delar av socialtjänstens personal	Rutiner för personalens agerande vid indikationer på våldsutsatthet	Rutinerna omfattar hela eller delar av socialtjänstens personal	Rutiner för handläggning av ansökan	Ordinarie BBIC-licens
Ale	Ja	Delar	Nej		Nej	Ja
Alingsås	Ja	Delar	Ja	Delar	Ja	Ja
Härreda	Ja	All	Ja	All	Ja	Ja
Kungsbacka	Nej		Nej		Nej	Ja
Kungälv						Ja
Lerum	Ja	All	Ja	All	Ja	Ja
Lilla Edet	Ja	All	Ja	Delar	Ja	Ja
Mölnadal	Ja	All	Ja	All	Nej	Ja
Partille	Ja	All	Ja	All	Ja	Ja
Stenungsund	Ja	Delar	Ja	Delar	Nej	Ja
Tjörn	Ja	Delar	Nej		Ja	Ja
Öckerö	Ja	All	Ja	All	Ja	Ja
Gbg: Angered	Nej		Nej		Ja	Ja
Gbg: Askim-Frölunda-Högsbo	Ja	Delar	Nej		Ja	Ja
Gbg: Centrum	Nej		Nej		Nej	Ja
Gbg: Lundby	Nej		Nej		Nej	Nej
Gbg: Majorna-Linné	Nej		Nej		Nej	Nej
Gbg: Norra Hisingen	Nej		Nej		Ja	Nej
Gbg: Västra Göteborg	Ja	Delar	Nej		Ja	Ja
Gbg: Västra Hisingen	Ja	Delar	Nej		Ja	Ja
Gbg: Örgryte-Härlanda	Ja	Delar	Ja	Delar	Ja	Ja
Gbg: Östra Göteborg	Ja	All	Ja	All	Ja	Nej
GR	71%	-	48%	-	67%	82%
Sverige	73%	68%	61%	74%	65%	81%

Delar=Delar av personalen

All=All personal

Fler kommuner/stadsdelar har rutiner för hur personal ska agera vid kännedom om våldsutsatthet än vid indikationer på våldsutsatthet, både i GR och i Sverige.

Kunskapsbaserad verksamhet

Inom *kunskapsbaserad verksamhet* undersöks om tjänsterna utförs i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet och att den enskildes erfarenhet tas tillvara. *Kunskapsbaserad verksamhet* utgörs av *uppföljning*, *insatser* och *personalens kompetensutveckling*.

Uppföljning

Inventering av våldsutsatta kvinnor innebär att ansvarig nämnd har genomfört en inventering av kvinnor som varit utsatta för våld av närstående under 2012. Inventeringen ska ha varit genomförd senast januari 2013. En inventering kan innefatta en eller flera delar av socialtjänstens verksamhetsområden och utgöras av sammanställningar av antal ansökningar/anmälningar, antal utredningar, antal insatser till våldsutsatta och barn som bevittnat våld eller resultat från FREDA kortfrågor för att upptäcka förekomst av våld. 62 procent av kommunerna/stadsdelarna i GR (13 stycken) har genomfört en inventering, vilket är en högre andel än de 46 procent av landets kommuner/stadsdelar som har genomfört en inventering.

Under rubriken *kartläggning av våldsutsatta kvinnor* undersöks om har nämnden genomfört en kartläggning av kvinnor som varit utsatta för våld av närstående under 2012 (senast i januari 2013). Resultatet visar att 7 av 21 (33 procent) GR-kommuner/stadsdelar har gjort en sådan kartläggning vilket även 27 procent av landets kommuner/stadsdelar har gjort. Kartläggningen kan ske i samarbete med andra myndigheter eller organisationer. Uppgifterna hämtas från lokal eller officiell statistik, intervjuer, fokusgrupper eller nationella frågeundersökningar.

Den sista indikatorn inom *uppföljning* undersöker om kommunen/stadsdelen har gjort en *systematisk uppföljning på gruppnivå* av insatser till kvinnor som varit utsatta för våld av närstående och insatser till barn som bevittnat våld mot eller av närstående under 2012. Med systematisk uppföljning menas att kommunen eller stadsdelen på ett strukturerat sätt har tagit fram och analyserat uppgifter på gruppnivå av individuella insatser och hur de har fungerat.

I GR har en högre andel kommuner/stadsdelar följt upp insatser till barn som bevittnat våld mot eller av närstående (29 procent) än mot kvinnor som varit utsatta för våld av närstående (10 procent). Nationellt är det cirka 30 procent av kommunerna/stadsdelarna som följt upp insatser till både barn och kvinnor.

Uppföljning	Inventering av våldsutsatta kvinnor	Kartläggning av våldsutsatta kvinnor	Systematisk uppföljning på gruppnivå av:	
			Insatser till kvinnor	Insatser till barn
Ale	Ja	Nej	Nej	Nej
Alingsås	Ja	Nej	Nej	Nej
Härryda	Nej	Nej	Nej	Nej
Kungsbacka	Nej	Nej	Nej	Nej
Kungälv				
Lerum	Ja	Nej	Nej	Nej
Lilla Edet	Ja	Nej	Nej	Nej
Mölndal	Nej	Nej	Pågår	Pågår
Partille	Ja	Nej	Ja	Nej
Stenungsund	Ja	Nej	Nej	Ja
Tjörn	Ja	Ja	Nej	Ja
Öckerö	Nej	Nej	Nej	Nej
Göteborg, Angered	Nej	Nej	Nej	Nej
Göteborg, Askim-Frölunda-Högsbo	Ja	Ja	Nej	Nej
Göteborg, Centrum	Ja	Ja	Nej	Ja
Göteborg, Lundby	Ja	Ja	Nej	Nej
Göteborg, Majorna-Linné	Ja	Ja	Nej	Ja
Göteborg, Norra Hisingen	Nej	Nej	Nej	Nej
Göteborg, Västra Göteborg	Nej	Nej	Nej	Nej
Göteborg, Västra Hisingen	Ja	Ja	Nej	Ja
Göteborg, Örgryte-Härlanda	Nej	Nej	Nej	Nej
Göteborg, Östra Göteborg	Ja	Ja	Nej	Nej
GR	62%	33%	10%	29%
Sverige	46%	27%	28%	30%

Insatser

Den första indikatorn inom *insatser* undersöker om kommunerna/stadsdelarna använde *standardiserade bedömningsmetoder* i arbetet med personer utsatta för våld i nära relationer under 2012. Standardiserade bedömningsmetoder avser formulär med frågor och svarsalternativ som är fastställda i förväg och en manual som beskriver hur det ska användas. I Göteborgsregionen har 4 av 21 (19 procent) kommuner/stadsdelar svarat att de använde standardiserade bedömningsmetoder. Detta är en lägre andel än resultatet för landet som helhet, där 37 procent har svarat detsamma.

Olika former av *insatser till barn som bevittnat våld* undersöks, där insatserna ska ha erbjudits under 2012.

- Individuella krissamtal (samtal som innehåller både bearbetande moment och kunskapsmoment där barnet får hjälp att bearbeta sina upplevelser, exempelvis Trappan-metoden) har erbjudits av 86 procent av kommunerna/stadsdelarna i GR, och av 87 procent av landets kommuner/stadsdelar.
- Av kommunerna/stadsdelarna i GR kunde 76 procent erbjuda gruppverksamhet (som innehåller både bearbetande moment och kunskapsmoment där barnet får hjälp att bearbeta sina upplevelser, tankar och frågor) under 2012. Motsvarande siffra för hela landet var 61 procent.
- Nationellt såväl som i GR har 95 procent av kommunerna/stadsdelarna stöd- och behandlingsinsatser (kontaktperson, familjepedagogiska insatser, nätverksarbete, stöd i anknytningen eller placering utanför det egna hemmet) till barn som bevittnat våld av eller mot närstående vuxen.

Andelen kommuner/stadsdelar som erbjuder de olika insatserna är relativt lika för GR och landet som helhet. Den mest förekommande insatsen som erbjuds är stöd- och behandlingsinsatser, följt av krissamtal. En högre andel av kommunerna/stadsdelarna i GR än nationellt erbjuder gruppverksamhet.

Insatser	Standardiserade bedömningsmetoder	Insatser till barn som bevittnat våld:		
		Krissamtal	Gruppverksamhet	Stöd- och behandlingsinsatser
Ale	Nej	Ja	Ja	Ja
Alingsås	Nej	Ja	Ja	Ja
Härryda	Nej	Ja	Nej	Ja
Kungsbacka	Nej	Ja	Ja	Ja
Kungälv				
Lerum	Ja	Nej	Nej	Ja
Lilla Edet	Nej	Nej	Nej	Ja
Mölnadal	Ja	Ja	Ja	Ja
Partille	Nej	Ja	Nej	Ja
Stenungsund	Nej	Ja	Ja	Nej
Tjörn	Ja	Ja	Ja	Ja
Öckerö	Nej	Ja	Nej	Ja
Gbg: Angered	Nej	Ja	Ja	Ja
Gbg: Askim-Frölunda-Högsbo	Nej	Ja	Ja	Ja
Gbg: Centrum	Ja	Ja	Ja	Ja
Gbg: Lundby	Nej	Ja	Ja	Ja
Gbg: Majorna-Linné	Nej	Ja	Ja	Ja
Gbg: Norra Hisingen	Nej	Ja	Ja	Ja
Gbg: Västra Göteborg	Nej	Ja	Ja	Ja
Gbg: Västra Hisingen	Nej	Ja	Ja	Ja
Gbg: Örgryte-Härlanda	Nej	Nej	Ja	Ja
Gbg: Östra Göteborg	Nej	Ja	Ja	Ja
GR	19%	86%	76%	95%
Sverige	37%	87%	61%	95%

Personalens kompetensutveckling

Här undersöks om det finns en samlad plan kring *personalens kompetensutveckling* inom olika områden (som är upprättad eller reviderad under perioden 21 januari 2012 till 21 januari 2013). Kompetensutveckling avser att personalen utvecklas i sin yrkesroll genom exempelvis utbildning, kurser eller handledning utifrån verksamhetens uppdrag. Samlad plan ska tolkas som en verksamhetsgemensam plan för personalens fortbildning eller vidareutveckling som bygger på verksamhetens uppdrag/mål och analys av personalens individuella kompetens. Planen ska utgå från socialtjänstens uppdrag kring stöd till:

- Personer som är utsatta för våld i nära relationer.
- Personer utsatta för hedersrelaterat våld.
- Barn som bevittnat våld.

Cirka 30 procent av kommunerna/ stadsdelarna i GR och nationellt har aktuella planer för personalens kompetensutveckling rörande personer som utsatts för våld i nära relationer och barn som bevittnat våld. En lägre andel har planer för personalens kompetensutveckling kring hedersrelaterat våld, 22 procent nationellt och 5 procent i GR (1 av 21).

Personalens kompetensutveckling	Aktuell samlad plan för personalens kompetensutveckling finns om:		
	Personer utsatta för våld	Hedersrelaterat våld	Barn som bevittnat våld
Ale	Nej	Nej	Nej
Alingsås	Nej	Nej	Nej
Härryda	Nej	Nej	Nej
Kungsbacka	Nej	Nej	Nej
Kungälv			
Lerum	Ja	Nej	Ja
Lilla Edet	Nej	Nej	Nej
Mölndal	Nej	Nej	Ja
Partille	Nej	Nej	Nej
Stenungsund	Nej	Nej	Nej
Tjörn	Ja	Nej	Ja
Öckerö	Nej	Nej	Nej
Gbg: Angered	Ja	Nej	Ja
Gbg: Askim-Frölunda-Högsbo	Ja	Ja	Nej
Gbg: Centrum	Nej	Nej	Nej
Gbg: Lundby	Nej	Nej	Nej
Gbg: Majorna-Linné	Nej	Nej	Nej
Gbg: Norra Hisingen	Nej	Nej	Nej
Gbg: Västra Göteborg	Nej	Nej	Nej
Gbg: Västra Hisingen	Ja	Nej	Ja
Gbg: Örgryte-Härlanda	Nej	Nej	Nej
Gbg: Östra Göteborg	Ja	Nej	Ja
GR	29%	5%	29%
Sverige	35%	22%	31%

Tillgänglighet

Med *tillgänglighet* menas att det är lätt att få kontakt med socialtjänsten, den enskilde får de insatser som behövs inom rimlig tid, informationen är begriplig och anpassad efter olika behov samt att verksamheterna är fysiskt tillgängliga.

Information på kommunens webbplats om stöd och hjälp till våldsutsatta kvinnor

Den första indikatorn inom *tillgänglighet* undersöker vilket stöd som kommunen/stadsdelen har information om på sin webbplats. Samtliga kommuner/stadsdelar i GR och 85 procent av landets kommuner/stadsdelar har *aktuell information om vilket stöd kommunen/stadsdelen erbjuder* till kvinnor som varit eller är utsatta för våld av närstående.

Den andra indikatorn undersöker om det på kommunens/stadsdelens webbplats finns *information översatt till andra språk* (ett eller flera av de i kommunen vanligast förekommande språken förutom svenska). I GR har 6 kommuner/stadsdelar detta, 8 kommuner/stadsdelar har en översättningsfunktion för sin information.

Nästa indikator undersöker i vilka format informationen finns. Följande format undersöks:

- Lättläst.
- Teckenspråk.
- Att lyssna, så kallad talad information.
- Som textfil (exempelvis Worddokument eller PDF).

Information på teckenspråk erbjuder 80 procent av landets kommuner/stadsdelar, vilket 33 procent (7 av 21) av kommunerna/stadsdelarna i GR gör. Talad information erbjuder 57 procent av kommunerna/stadsdelarna i GR. Nationellt är motsvarande siffra 35 procent.

Den sista indikatorn inom information på kommunens/stadsdelens webbplats undersöker om det där finns information om vart kvinnor som är eller har varit utsatta för våld av närstående kan vända sig för att få hjälp eller stöd. Cirka 90 procent av kommunerna/stadsdelarna i såväl GR som nationellt har sådan information på sin webbplats.

Information på kommunens webbplats om stöd och hjälp till våldsutsatta kvinnor	Aktuell information om vad kommunen/stadsdelen erbjuder	Informationen finns översatt till andra språk	Informationen finns i alternativa format:				Information finns om vart kvinnor kan vända sig
			Lättläst svenska	Tecken-språk	Lyssna - talad information	Textfil	
Ale	Ja	Översättning	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja
Alingsås	Ja	Översättning	Nej	Nej	Ja	Nej	Ja
Härryda	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Kungsbacka	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Kungälv							
Lerum	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Lilla Edet	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Mölnadal	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Partille	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Stenungsund	Ja	Översättning	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja
Tjörn	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Öckerö	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Gbg: Angered	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja
Gbg: Askim-Frölunda-Högsbo	Ja	Översättning	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja
Gbg: Centrum	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja
Gbg: Lundby	Ja	Översättning	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja
Gbg: Majorna-Linné	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja
Gbg: Norra Hisingen	Ja	Översättning	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja
Gbg: Västra Göteborg	Ja	Översättning	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja
Gbg: Västra Hisingen	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja
Gbg: Örgryte-Härlanda	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja
Gbg: Östra Göteborg	Ja	Översättning	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja
GR	100%	29%	19%	33%	57%	19%	90%
Sverige	85%	13%	25%	80%	35%	15%	92%

Översättning= Nej, översättningsfunktion

Aktuell skriftlig information om kommunens stöd och hjälp till våldsutsatta kvinnor

Följande indikatorer undersöker om kommunen har aktuell och skriftlig information om vilket stöd och hjälp kommunen erbjuder kvinnor som är eller varit utsatta för våld av närstående tillgängligt hos andra aktörer under 2012 och hos vilka aktörer informationen finns. Med skriftlig information avses exempelvis broschyr, affisch, folder eller liknande som tagits fram inom socialnämnden eller gemensamt med annan aktör.

Runt 75 procent (i både GR och landet som helhet) anger att de har skriftlig information om vilket stöd de erbjuder tillgänglig hos andra aktörer. Nationellt har flest kommuner/stadsdelar denna information hos polisen (80 procent), följt av kvinnojourer (74 procent). I GR har flest kommuner/stadsdelar informationen tillgänglig hos ungdomsmottagningar (62 procent) följt av polisen och kvinnojourer (båda 52 procent).

Aktuell skriftlig information om kommunen/stadsdelens stöd och hjälp till våldsutsatta kvinnor	Skriftlig information finns hos andra aktörer	Skriftlig information finns hos:									
		Vårdcentral	Akut-mottagning	MVC	BVC	Skolor	Ungdoms-mottagning	Polis	Migrations-verket	Kvinnjour	Brottsoffer-jour
Ale	Ja	Delvis	Nej	Delvis	Delvis	Delvis	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej
Alingsås	Ja	Delvis	Ja	Delvis	Delvis	Delvis	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja
Härryda	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Kungsbacka	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja
Kungälv											
Lerum	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja
Lilla Edet	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Mölnadal	Ja	Delvis	Ja	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja
Partille	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja
Stenungsund	Ja	Delvis	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja
Tjörn	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja	Ja	Ja	Delvis	Nej	Delvis	Nej
Öckerö	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Gbg: Angered	Ja	Ja	Delvis	Delvis	Delvis	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Gbg: Askim-Frölunda-Högsbo	Ja	Delvis	Nej	Delvis	Delvis	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Gbg: Centrum	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Gbg: Lundby	Ja	Delvis	Nej	Delvis	Delvis	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Gbg: Majorna-Linné	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Gbg: Norra Hisingen	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Gbg: Västra Göteborg	Ja	Delvis	Delvis	Delvis	Delvis	Nej	Ja	Ja	Nej	Delvis	Delvis
Gbg: Västra Hisingen	Ja	Delvis	Delvis	Ja	Delvis	Delvis	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja
Gbg: Örgryte-Härlanda	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Gbg: Östra Göteborg	Ja	Delvis	Delvis	Delvis	Delvis	Delvis	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja
GR	76%	29%	14%	38%	33%	29%	62%	52%	10%	52%	48%
Sverige	75%	62%	43%	66%	67%	39%	67%	80%	15%	74%	55%

Insatser

Inom detta område efterfrågas vilka insatser som kommunen/stadsdelen kan erbjuda kvinnor som utsatts för våld av närstående.

Skyddat boende kunde erbjudas av samtliga GR-kommuner/stadsdelar och av 94 procent av landets kommuner/stadsdelar under 2012. 6 GR-kommuner/stadsdelar (30 procent) och 22 procent nationellt kunde erbjuda *skyddat boende som är bemannat dygnet runt*.

Platsen för skyddat boende kan vara i egen kommun, upphandlad i annan kommun, via ideell förening eller i privat regi. Med skyddat boende avses en organisatorisk enhet som erbjuder tillfällig bostad till skydd mot hot, våld eller andra övergrepp tillsammans med andra relevanta insatser. Boendet har personal med relevant kompetens för boendeinsatsen.

Skyddat boende för kvinnor i aktivt missbruk kunde 18 av 20 (90 procent) GR-kommuner/stadsdelar som besvarat enkäten erbjuda. I landet är det drygt varannan kommun (53 procent) som kan erbjuda ett skyddat boende för kvinnor i aktivt missbruk.

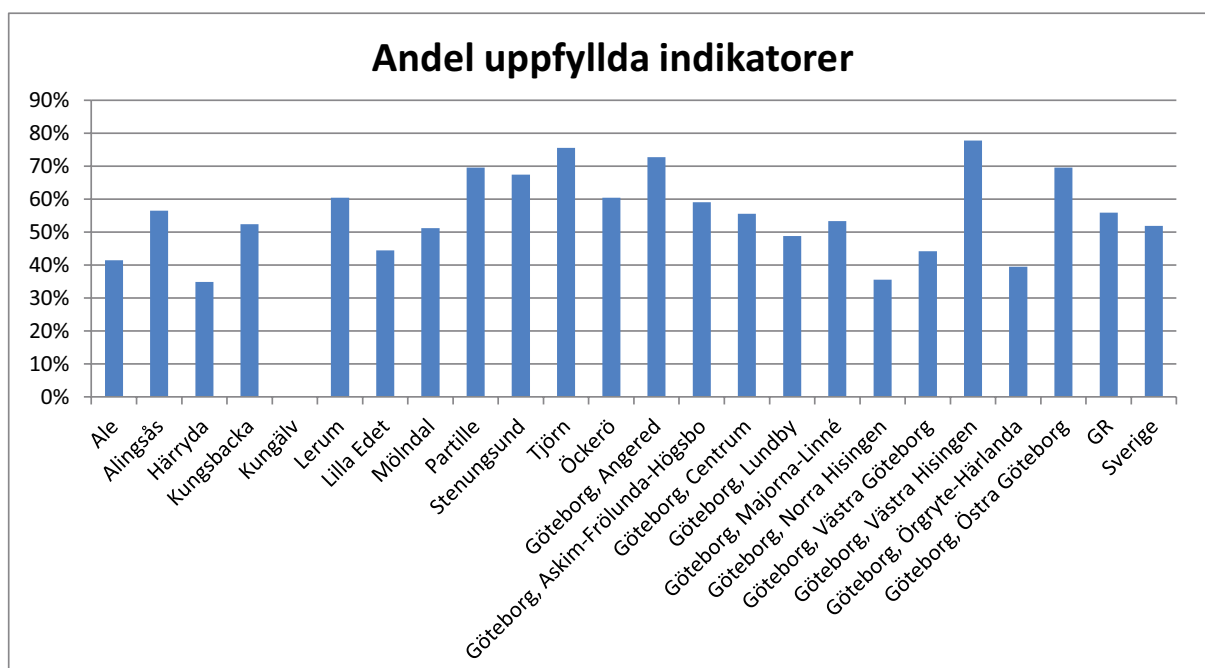
Insatser till vuxna våldsutövare (över 18 år som utövat våld mot närstående) kunde erbjudas av samtliga GR-kommuner/stadsdelar utom en under 2012. Nationellt var motsvarande siffra 84 procent.

En *socialjour* bemannad dygnet runt för akuta situationer har 86 procent av kommunerna/stadsdelarna i GR och 66 procent av kommunerna/stadsdelarna i landet. Indikatorn avser den 1 november 2012. Jourverksamheten kan bedrivas i egen regi eller via avtal med en annan kommun.

Insatser	Kommunen/stadsdelen kan erbjuda:				Socialjour
	Skyddat boende	Skyddat boende för kvinnor i aktivt missbruk	Skyddat boende bemannat dygnet runt	Insatser till vuxna våldsutövare	
Ale	Ja		Delvis	Ja	Ja
Alingsås	Ja	Ja	Nej	Ja	Delvis
Härryda	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Kungsbacka	Ja	Nej	Nej	Ja	Ja
Kungälv					
Lerum	Ja	Ja	Nej	Ja	Delvis
Lilla Edet	Ja	Ja		Ja	Ja
Mölndal	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja
Partille	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja
Stenungsund	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja
Tjörn	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Öckerö	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja
Göteborg, Angered	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Göteborg, Askim-Frölunda-Högsbo	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja
Göteborg, Centrum	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja
Göteborg, Lundby	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja
Göteborg, Majorna-Linné	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja
Göteborg, Norra Hisingen	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej
Göteborg, Västra Göteborg	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Göteborg, Västra Hisingen	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja
Göteborg, Örgryte-Härlanda	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja
Göteborg, Östra Göteborg	Ja	Ja	Delvis	Ja	Ja
GR	100%	90%	30%	95%	86%
Sverige	94%	53%	22%	84%	66%

Andel uppfyllda indikatorer

Hur många indikatorer som varje kommun har uppfyllt varierar. Nationellt är spridningen i antalet uppfyllda indikatorer mellan 3 och 43, av totalt 52 indikatorer⁵. I GR har kommunerna som lägst uppfyllt 15 indikatorer och som högst 35. Andelen uppfyllda indikatorer i GR-kommunerna visas i diagrammet nedan och består av antalet uppfyllda indikatorer dividerat med antalet indikatorer kommunen/stadsdelen har svarat på. En tom lucka innebär att kommunen/stadsdelen inte har svarat på någon indikator.

5. Socialstyrelsen, 2013, s. 6.

Medelvärde för andelen uppfyllda indikatorer är 56 procent i GR och 52 procent nationellt. Detta innebär att kommunerna/stadsdelarna i Sverige har svarat ja på ungefär varannan undersökt indikator. Andelen uppfyllda indikatorer talar bara om hur mycket av det arbete som undersöks i Öppna jämförelser som kommunerna också gör. Det visar inte på allt arbete som görs i verksamheterna. Det innebär att en kommuns resultat påverkas av vilka indikatorer som väljs. Vissa indikatorer uppfylls av nästan alla kommuner, medan andra indikatorer uppfylls av få kommuner. ●

Källor

Socialstyrelsen. (2013). *Metod och resultat Öppna jämförelser 2013 stöd till brottsoffer*.

Hämtat från <http://www.socialstyrelsen.se/oppnajokforelser/brottsoffer> den 14/10 2013.

Socialstyrelsen. (2013). *Resultat för samtliga kommuner och stadsdelar 2013*.

Hämtat från <http://www.socialstyrelsen.se/oppnajokforelser/brottsoffer> den 14/10 2013.

Kan din kommun erbjuda ett skyddat boende som är bemannat dygnet runt till kvinnor som utsatts för våld av närstående? Vilka kommuner i Göteborgsregionen (GR) har genomfört undersökningar av den enskildes uppfattning om verksamheten och använt resultaten för verksamhetsutveckling? Finns det en rutin för hur socialtjänstens personal ska agera vid kännedom om våldsutsatthet? Dessa frågor och fler undersöks i *Öppna jämförelser av stöd till brottsoffer* som fokuserar på stöd till kvinnor som utsatts för våld i nära relationer och barn som bevittnat våld av eller mot närstående vuxen.

Öppna jämförelser är indikatorbaserade jämförelser som kan utgöra underlag för uppföljning, analys och utvecklingsarbete. Jämförelserna ska ge insyn i offentligt finansierade verksamheter samt möjliggöra jämförelser med andra kommuner och/eller jämförelser över tid.

Denna rapport är en regional sammanställning över GR-kommunernas resultat i *Öppna jämförelser av stöd till brottsoffer 2013*. Syftet med en regional sammanställning är att göra resultaten för kommunerna i GR lättillgängliga samt underlätta jämförelser med närliggande kommuner, något som kan bidra till ett utbyte och lärande mellan kommunerna.

Sara Davidsson är master i offentlig förvaltning och verksam vid FoU i Väst/GR.

FoU i väst GR

FORSKNING OCH UTVECKLING INOM VÄLFÄRDSOMRÅDET

Besök Gårdavägen 2 • Post Box 5073, 402 22 Göteborg • Tel 031-335 5000
Fax 031-335 51 17 • e-post fou@grkom.se • www.grkom.se/fouivast